

# Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velika po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrletja 1 gld. 30 kr.  
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrlet leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 27. listopada 1874.

List 48.

## Koledar za naslednji teden.

Listopad. — November.

29. Nedelja 1 v adventu. Evangelij: „Sodnji dan“. (Luk. 21.) — Sv. Davsa, škof sprič. s svojimi tovarši sprič. Perzijski kralj Sapor je bil priderl z vojsko v pokrajino rimskega cesarja, terdnjavo Betzabdo vzel in 9000 duš obojnega spola seboj na Perzijsko odpeljal. Med njimi je bil škof Helijodor, že priletni mašnik Davsa, še nekaj družih mašnikov in dijakonov, in veliko kristjanov obojnega spola. Škof Helijodor je bil na potu zbolel, in je svojo smert previdil, toraj je Davsa posvetil škofa. Helijodor je bil na potu umrl. Vjeti kristjani se na potu gredé okrog svojega novega škofa zbirajo in psalme prepevajo. To močno boli mališke služabnike, in zatožijo kristjane poveljniku, ki je bil na Jutrovem že veliko keršanske kervi prelil. Poveljnik Adarfars sporoči kralju, da je med vjetimi veliko kristjanov, ki perzijske bogove zaničujejo. Kralj mu ukaže vse kristjane izmed vjetih ločiti (bilo jih je okoli 300), na hrib Masebdan peljati, in ga jim v posest dati, če bojo molili sonce in luno; če pa tega ne bodo hotli, naj vse pokončá. Ko poveljnik Adarfars s 300 vojaki kristjane na hrib pripelje, jim reče: „Glejte, naš kralj Sapor, kralj vsih kraljev, vam hoče tale lepi in rodovitni hrib, kjer raste dobra vinska terta in drugo sadno drevje, v posestvo dati, če po njegovem povelju naše bogove, sonce in luno molite; če pa tega ne bote storili, bote danes vsi z mečem pomorjeni“. Škof Davsa stopi pred poveljnika, in mu nemo družega tole reče: „Mi molimo le enega Boga, ki je sonce in luno vstvaril, njegovih stvari pa ne bomo nikdar molili. Mi ostanemo stanovitni v svoji veri in molimo živega Boga, ki ga tudi naš cesar moli. Nas čaka na unem svetu nebeška slava; gorjé pa vam, ki ste našo jutrovo deželo s kervjó kristjanov močili.“ Adarfars zapové 275 kristjanov umoriti, 25 moških in ženskih pa je bilo odpadlo, ter so sonce in luno molili, in so po obljubi tam stanovali. Žalost stanovitnih kristjanov je bila nad odpadenci velika.

Stanovitnost do konca je poseben dar Božji. „Čujte, ostanite v veri, možko se obnašajte, in terdni bodite.“ (I. Kor. 16, 13.) —

Sv. Saturnin sprič. v Rimu; sv. Saturnin šk. in spr. v Tolosi; sv. Filemon sprič.; sv. Iluminata dev.

30. Ponedeljek. Sv. Andrej apostelj je bil domá v Betsajdi na Galilejskem, brat svetega Petra ap., učenec svetega Janeza Kerstnika, ribič, od Gospoda po-

klican apostelj, njegov vedni spremljavec, priča njegovih čudežev, njegovega vstajenja in vnebohoda. Po prihodu sv. Duha nad aposteljne je bila Andreju po vadljanji odločena Scitija, t. j., dežela ob Črnem morji, kjer je sveti evangelij z naj boljšim vsehpehom oznanoval in z mnogimi čudeži poterjeval. Po tem je prehodil Epir in Tracijo, kjer je tudi brez števila veliko ljudi spreobrnil z mnogimi čudeži, katerih tukaj popisovati prostor ne dopuša. Poslednjič je prišel sv. Andrej v Ahajo v mesto Patre, kjer je bil Egej deželni poglavar, prav užgan malikovavec in terdovraten sovražnik svetega križa. Sv. Andrej s svojimi čudeži po vsem mestu slovi, ljudstvo za njim v trumah hiti in ga véno posluša. Sveti čudodelnik ozdravi Egejevo bolno ženo Maksimilo, izžene hudobnega duha iz služabnika Egejevega brata Stratokla. Vsled tega verujeta v Kristusa Maksimila in Stratokel. Sv. Andrej, pred Egeja poklican, mu razlaga skrivnost sv. križa, na katerem je Kristus s svojo smertjo svet odrešil; pa ta nauk se ne prime njegovega terdovratnega sercá. Egej zapové Andreju, naj daruje malikom. Andrej mu odgovori: „Jaz vsak dan darujem vsega mogočnemu Bogu, ki je edini in resnični Bog, toda ne mesa juncev, ne kervi kozlov, ampak neomadežano Jagnje na altarju; potem ko je njega meso vse verno ljudstvo zavžilo, Jagnje, ki je bilo darovano, celo in živo ostane“. Na to ga Egej ukaže v ječo vleči. Ljudstvo hrup zažene in ga hoče s silo rešiti; Andrej pa jih utolaži, vse prosi, naj ne spremenjajo mirú Gospodovega v satanovo puntarijo, in naj ga ne zaderžujejo hitečega po mučeniško krono. Naslednji dan ga Egej ukaže zopet pripeljati, ter ga v novo sili darovati malikom. Andreja prime sveta jeza, ter Egeju napoveduje večne kazni, če še dalje Križanega zaničuje. Egej ga ukaže strahovito bičati, in po tem ga obsodi k smerti na križu. Velika množica — okoli 20,000 ljudi — Andreja k smerti spremlja in z Egejevim bratom Stratoklom vred vpije: „Krivična je ta sodba!“ Kadar sv. Andrej križ ugleda, kliče: „Češen bodi, o dobri križ, ki si od Gospodovih udov prejel lepoto, dolgo zaželeni, skerbno ljubljene, brez prenehleja iskani, slednjič mojemu hrepenečemu duhu pripravljeni! vzemi me izmed ljudi, in daj me učeniku mojemu, da me po tebi prejme on, ki me je po tebi rešil“. Rabeljni razpnejo Andreja na križ, in ga nanj terdo privežejo, pa ne pribijejo. Dva dni visi apostelj na križu, in z njega neprenehoma uči ljudstvo. Množica suje k Egeju in vpije, naj reši pravičnega s križa. Egej se zboji in že ukaže aposteljna s križa sneti; toda sv. Andrej želi na križu umreti iz ljubezni do Kristusa, nebeška svetloba obdá križ, in ko svetloba zgine, zgine znjo tudi njegova duša iz telesa, in se vzdigne v nebeške višave k svojemu Gospodu 30. listopada l. 62. Egej domú gredé

strašne smerti umerje na potu. Vse velik strah obhaja, in ni ga bilo, kateri bi v Kristusa ne bil veroval. Maksimila in Stratokel sta truplo sv. Andreja mazilila z dražimi dišavami in slovesno pokopala v Patrah v Ahaji. Glava sv. Andreja je bila v poznejših časih prenesena v Rim v cerkev sv. Andreja.

Vodilo. Per cruce ad lucem — skoz križ v bliš.

Sa. Kastul in Evpret sprič.; sv. Mavra dev. spr.; sv. Trojan šk. spoz.; sv. Konstancij spoz.

Gruden. — December.

1. Torek. Sv. Eligij, škof spoz., je bil rojen okoli leta 588 od pobožnih staršev na Francoskem. Bil je veselje svojih staršev zavoljo nedolžnosti, pobožnosti in natančne pokoršine; kazal pa je posebno spretnost v risariji, zato so ga dali umnemu zlatarju Abonu v Limožu v poduk. Abon, pobožen mož, je z njim ravnal, kakor s svojim otrokom. Eligij je prav dobro napredoval v zlatarski umetniji, pa tudi v pobožnosti. V svojem 30. letu se je podal v Pariz, kjer se je z umetnostjo, z modrostjo in prijaznim obnašanjem močno prikupil kraljevemu blagajniku — oskerbniku kraljevih zakladov in dragotin — Bobonu, ki ga je priporočil kralju Klotarju II. Klotar dá Eligiju delati sedež za kraljevem tronu in mu izroči v ta namen nekoliko zlatá in dražih kamnov. Eligij kmalo prinese kralju naročeni sedež. Kralj se čudi njegovi lepoti, še bolj pa se zavzame nad umetnikovo poštenostjo, ko mu Eligij prinese še drugi, enako lep prestol, ki ga je iz ostalega zlatá naredil. Posihmal je mogel Eligij na kraljevem dvoru stanovati. Kralj si ga izvoli mojstra v denarni kovačnici. Eligij bi mogel kralju zvestobo priseči, pa se prisege takó boji, da se na vsih udih trese, rekoč: „Meni se prisega nepotrebna zdí, ker se bojím sodbe Božje“. Kralj mu reče: „Tvoj strah prisegati meni več veljá, kakor sto priseg“, in ga ne sili več k prisegi. Eligij to svojo novo, imenitno službo zvesto opravlja, pa tudi Bogu z vso gorečnostjo služi; njegove roke so bile pri delu, njegov duh pa je bil pri Bogu. Vsak dan je šel k sv. maši, pogostoma je prejemal svete zakramente, doma v svoji sobi je prebiral sveto pismo in druge dobre bukve. Da se ga mehkužno življenje na kraljevem dvoru ni lotilo, je svoj život terdó krotil, se ostró postil, mesá ni jedel, ne vina pil, pod berhko obleko je nosil drugo ostro. Svoje obilne prihodke in velike kraljeve darila je ubogim delil, uboge sužnje odkupoval in za nje skerbil. Dva izmed njih, Tilo in Titvan, sta postala svetnika, mnogi pa duhovni.

Tudi Klotarjev naslednik, njegov sin Dagobert, je Eligija močno spoštoval, in ga z dobrotami obkladal; podaril mu je hišo, ktero je Eligij v nunski samostan prezidal in ga izročil sveti Avri. Ker so bili zidarji en zid za čevlji na kraljevo zemljo namaknili, je Eligij ves v strahu k kralju tekkel, ter ga s solznimi očmi odpušanja prosil. Kralj je rekel svojim dvornikom: „Glejte, takó vestno ravná, kdor se Bogá boji; moji vradniki pa me brez vse vesti za velike zemljišča goljufujejo“. Kralj Dagobert mu je bil podaril veliko pristavo pri mestu Limožu, Eligij pa je tam sozidal opatijo za mnihe. Po smrti sv. Aharija, škofa v Nojonu v Pikardiji, prosi duhovšina in ljudstvo kralja Dagoberta, naj jim Eligija izvoli škofa; kralj jim kaj nerad dovoli prošnjo, ker ga bo težko pogrešal na svojem dvoru. Vse se veseli, le Eligij se prestraši, in se dolgo brani škofovske časti. Poslednjič odjenja; vendar pa noče poprej prejeti škofovskega posvečenja, dokler ne bo po cerkvenih postavah nižjih duhovskih služb opravljal. Bil je škof posvečen l. 640. Če je Eligij že v deželskem stanu sveto živel, koliko bolj še le, ko je bil škof. V njegovi škofiji je bilo še sem ter tje veliko malikovavcev, sveti

škof pa jih je z gorečo besedo, s svetim zgledom in s mnogimi čudeži spreobernal k veri v Kristusa. Imenovan je bil apostelj flanderski. Imel je tudi dar prerokovanja. Svoje sveto življenje je sklenil l. 659. Ob njegovi smrti se je nad njegovo hišo prikazala velika okrogla luč s križem na sredi, in ta luč se je vzdignila v nebeške višave. Egidij je patron zlatarskih kovačev.

Vodilo. „Molitev, post in milošnja so trije zlati ključi do nebeških zakladov.“ — Nasproti pa so opušanje molitve, mehko življenje in skopost trije žebli, ki terdó zabijejo vrata k nebeškim zakladom; kdor ne prosi, ne prejme; kdor svojemu mesu nič ne odreče, se ne sklene s križanim Jezusom; kdor milosti ne skazuje tudi milosti ne najde. —

Sv. Nahun prerok; sv. Anzan sprič.; sv. Ananija spr.; sv. Evazij šk. spr.; sv. Natalija, žena sv. Hadrijana, ki je v Carigradu umerla.

2. Sreda, post. Sv. Bibijana, devica sprič., je bila hči plemenitnih, svetih staršev. Nje oče Flavijan je bil mestni poglavar v Rimu, zavoljo spoznavanja svete, čiste vere pa je bil od arijanskega cesarja Konstancija odstavljen. Hudobni cesar Julijan odpadnik je l. 363 ukazal Apronijanu, mestnega poglavarja Flavijana zapreti in umoriti, če ne bo hotel malikom darovati. Flavijan pred Apronijanom reče, da hoče rajši smert preterpeti, kakor malikom darovati. Poglavar ukaže rabeljnom, Flavijanu z razbeljenim železom oči izžgati in v pregnanstvo peljati, kjer je za lakoto umerl, in mučeniško krono dosegel. Njega praznik se obhaja 22. grudnia.

Zdaj se loti Apronijan Flavijanove žene Dafroze in njenih hčerá Bibijane in Demetrije, jim čisto vse pobere, in jih dá v njih hiši terdó zapreti, ter jih misli s stradanjem omečiti, da bi darovale bogovom; pa pri vsem stradanji se še bolje počutijo. Poglavar jih pokliče pred svojo sodbo, ter jim velike stvari obeta: one pa so vse njegove ponudbe s studom zavergele. Trinog se razserdi, in ukaže mater Dafrozo ob glavo djati. Nje praznik se obhaja 6. prosinca. Divjak zdaj devicama obeta poverniti vse premoženje, cesarjevo milost, imenitne in bogate ženine, če darujete malikom. Devici pa mu odgovorite, da ste se že zaročile z nebeškim Ženinom. Trinog ji straši z grozovitimi mukami. Demetrija, bolj slabotnega života, z notranjo, serčno bolečino zavoljo zgube svojih staršev, in hrepeneča po združenji s Kristusom, v ljubezni do njega skoperní, se zgrudi in umerje. Njen praznik se obhaja 21. rožnika. Bibijano zroči sprideni ženski Rufini, naj bi s svojimi peklenškimi zvijačami njeno čistost oskrnila. Rufina jo noč in dan z vso mogočo prekanjenostjo zapeljuje; Kristus pa svojo nevesto, gorečo v molitvi, varuje. Ko Rufina s svojim prilizovanjem pri nji nič ne opravi, jo začne pretepati; pa tudi to je bilo zastonj. Rufina sporoči poglavarju, da je ves njen trud pri Bibijani zgubljen. Grozovitnež ukaže Bibijano do smerti pretepati. Bibijana izdihne sveto dušo 2. grudnia l. 363. Na njenem grobu je papež Simplicijan leta 465 zidal lepo cerkev.

Vodilo. „Kdor se Kristusa derži in njemu zvesto služi, njega ne premoti nobena peklena zvijača, ne premaga nobena sila.“

Sv. Peter škof s priimkom Krizolog, spoz., njega praznik se v naši škofiji obhaja 5. grudnia; sv. Kromacij šk. v Ogleju spoz.; sv. Silvan šk. spoz.

3. Četertek. Sv. Frančišk Ksaverij, apostelj Indijanov, iz Jezusove družbe, je bil rojen v gradu Ksaveriju blizu Pampelone na Španjskem 7. apr. 1506, sin prav imenitnih staršev. V njegovem 18. letu so ga



poslali v slovečo, visoko šolo v Pariz, kjer je mladenec silno lepe postave čistost neomadežano ohranil, z bistrim umom pa je vse svoje součence v vednostih deleč presegal. V 22. letu je bil že doktor modroslovja. Tisti čas je bil tudi sveti Ignacij Lolojoljan prišel v Pariz dovrševati šole, in se je seznanil z blagim mladenčkom Ksaverijem. Po daljšem pregovarjanju in miloserčnem opominjevanju je Ignacij živega in po prazni časti hrepenečega mladenca Ksaverija za svoj namen pridobil, namreč: sveto vero med neverniki razširjati. Ksaverijan začne z veliko gorečnostjo bogoslovsko šolo študirati, samega sebe zatajevati, svoje telo s postom, z nočnim čuvanjem, ostro obleko in pasom krotiti in v sužnjost devati. Po navadi sv. Ignacija opravi duhovne vaje in spoved vsega svojega življenja, stori obljubo s sv. Ignacijem in peterimi tovarši, da hočejo popotovati v sveto deželo in tam nevernikom sveti evangelij oznanjevati, če bo to mogoče; če pa ne, se svetemu očetu papežu v službo ponuditi, da naj jih oni pošljejo, kamorkoli jim bo drago. Po dokončanih bogoslovskih šolah se jim še trije drugi tovarši pridružijo. Ksaverij se podá z osmériimi tovarši 15. listop. l. 1536 iz Pariza v Benetke, kamor je bil Ignacij zavoljo svoje bolehnosti že pred njimi odšel. Zavoljo spočete vojske med Turki in Benečani misijonarji niso mogli iti v sveto deželo, toraj so misijonske dela in opravila z velikim vspehom začeli v Benetkah in drugih mestih po Laškem.

Portugalski bogaboječí kralj Janez je prosil papeža misijonarjev za svoje dežele v Indiji. Za ta misijon je bil od sv. Ignacija po višem navdihovanju Ksaverij odločen; papež so ga izvolili apostolskega poslanca v Indiji. Ksaverij, neizrečeno vesel tega opravila, se nemudoma podá v Lizabon na Portugalsko. 7. aprila 1541 odrine portugalsko brodovje pod vodstvom Dona Alfonza, namestnega kralja, v Indijo. Alfonz vsame Ksaverija na svojo ladijo. 6. maja 1542 stopi Ksaverij na suho v glavnem indijanskem mestu z imenom Goa. Ksaverij berž začne misijonske pridige, govori tuje jezike, katerih se ni nikoli učil; pa če je tudi le v enem jeziku pridigoval, ga množice raznih jezikov razumevajo. Vso Indijo je oznanovaje sveti Evangelij peš prehodil, večidel pa še bos, z brezštevilnimi čudeži veliko ljudi ozdravil, 25 merličev v življenje obudil in 700.000 nevernikov v keršanski veri podučeval in kerstil.

Podal se je tudi v japonsko kraljestvo, kjer je kralja sveti veri pridobil. Z Japona se je vernil v mesto Goa, k svojim bratom, kjer so imeli semenišče. Poslednjič apostelj Indijanov namérja priti v Kino, pa na potu zbolí, in 2. grudnia 1552 v 46. letu svoje starosti v Gospodu zaspi, rekoč: „V té, o Gospod! sem zaupal, in ne bom osramoten vekomaj“. Njegovo truplo so položili v zaboj, ga z živim apnom potresli, da bi bil pred strohnel, in ga v Goa peljali. Ko so ga 17. svečana 1553 k morju upripeljali, so zaboj, preden so ga na ladijo djali, odperli, in so njegovo truplo še popolnoma nestrohnjeno našli, in prijeten duh je hlepel iz njega. Ko ga v ladiji v Malako, pripeljejo, kuga berž neha ljudi moriti. 16. sušca 1554 so ga v mesto Goa pripeljali in z veliko slovesnostjo v jezuitovsko cerkev svetega Pavla položili. Veliko čudežev se je godilo. Indijani in Japonci so ga koj po njegovi smerti kot svetnika častili.

Besede sv. Frančiška Ksaverija: „O koliko sladkost čutim v svojem sercu, če kako dušo Bogu za nebesa pridobim!“ — To sladkost, ljubi kristjan, boš tudi ti občutil, če kako zgubljeno dušo na pravo pot k Bogu pripelješ; grenkost pa, če jo od Boga odverneš.

Sv. prerok Sofonija; ss. Klavdij stotnik, njegova žena Hilarija, njegova sinova Jazon in Mar sprič. s 70 vojaki; sv. Miroklet šk. spoz.; sv. Birin šk. spoz.

4. Petek. Post. Sr. Barbara, dev. sprič., iz Nikomedije v Bitiniji, rojena v začetku 3. stoletja, je bila edina hči imenitnega in bogatega Greka Dioskara, kateri je malike z ravno tako vzganostjo molil, kakor je kristjane sovražil. Barbara je bila devica bistrega uma, močno čedne postave in dobrega serca. Oče jo je preserčno ljubil, in jo je dal podučevati v vsih vednostih tistega časa, pa tudi v znanji neštevilnih malikov. Bil je v veliki skerbi, da bi se berhka devica med spričenim svetom ne zgubila, zato je dal sozidati stolp ali turn, v katerem je prebival z njo in z eno deklo. V tej tihi samoti je devica imela čas vstvarjene reči premisljevati, in je že s svojim bistrim umom spoznala, da ni mogoče, da bi bili maliki iz lesa in kamna naredili solnce, luno, zvezde in druge stvari, in da bi oni vse to ohranili, da more toraj biti drugo viši Bitje, od ktere ga je ves svet vstvarjen, in ki ga tudi ohrani. Oče bi jo bil rad omožil, ona pa je vsacega snubača odbila; to je oče njeni mladosti pripisoval in podal se je na dolgo pot, hčeri pa je odkazal lepo z maliki zmalano stanico, tudi ji je omislil kopel, in pripravil vse zločnosti mehkega življenja; mislil pa je, da jo bo s samoto in dolgečasom nagnil k možitvi. Ta čas, ko je oče popotval, se je dala sveta devica še bolj temelito podučevati v keršanski veri. Nekteri mislijo, da jo je cerkveni pisavec Origen podučeval in kerstil. V sobi, kjer je bila kopel, je dala še tretje okno narediti na čast presveti Trojici; na steber iz marmorja pa je naredila sveti križ. Kristusu je obljubila vedno devištvo. Oče se domú verne in zvé od nje v svojo veliko grozo, da je kristjana; huda jeza ga zgrabi, in jo hoče prebosti z mečem, ona pa zbeži iz stolpa, teče v goro, in se v votlino skrije. Dva pastirja jo izdasta. Oče jo grozovito pretepa, za lasé s hriba vleče, in izroči deželnemu poglavarju Marcijanu s tožbo, da je kristjana, in bogove zaničuje. Marcijan jo skuša s prijaznimi besedami preveriti; ker pa z vsem svojim prilizovanjem nič ne opravi, jo ukaže strašansko pretepati, rane z zdrobljenimi čepinami potresti, in v ječo zapreti. Kristus se ji v ječi prikaže, jo k stanovitnosti opominja, in ji vse rane ozdravi.

Gospa Julijana nebeško poterpežljivo devico vidi, tudi v nji se želja vname zavoljo Kristusa terpeti in umreti, ter stopi pred Marcijana, rekoč, da je tudi ona kristjana, in hoče z Barbaro umreti. Marcijan ukaže obe z železnimi kaveljni razmesariti, njima persi odrezati, in nagi po mestu vleči. Obe ste bile z nebeško svetlobo kakor z obleko ogernjeni. Marcijan obe k smerti z mečem obsodi. Oče prosi Marcijana, naj mu dovoli, da sam svoji hčeri glavo odseka. Zgodilo se je in grozoviti oče ji odseka glavo. Kadar domú gre, pa treši vanj, in zgori. Tudi Julijana je bila ob glavo djana, in zraven Barbare pokopana.

Sveta Barbara je izmed 14 pomočnikov v sleherni sili, zlasti pomočnica ob smertni uri. Kličimo jo na pomoč v smertnih težavah. —

Sv. Peter Krizolog škof spoz., njegov praznik se v naši škofiji obhaja 5. grudnia; sv. Feliks škof spoz.; sv. Bernard kardinal šk. spoz.

5. Sabota. Sv. Peter s priimkom „Krizolog“, sloveč z govornostjo, škof v Raveni, cerkveni učenik, spoz., sin poštenih staršev v mestu Imoli, v papeževi deželi. Kornelij, škof v Imoli, je pobožnega mladenca izrejeval in ga dijakona posvetil. Zgodilo se je pa, da so Ravenci po smerti svojega nadškofa si po svoji navadi družega škofa izvolili, in ga s svojimi poslanci vred v Rim poslali, da bi ga papež poterdili. Med temi poslanci je bil tudi škof Kornelij, ki je svojega dijakona Petra seboj vzal. Med tem sta se sv. Peter apostelj in sv. sprič. Apolinar prikazala papežu sv. Ksistu po noči

v spanji, ki sta imela med seboj mladenčca, in sta mu zapovedala, da naj le-tega mladenčca zvoli nadškofa v Raveni. Papež med poslanci mladega Petra ugledajo, ga precej spoznajo, da je on tisti mladeneč, ki so ga v prikazni vidili, in ga zdajci izvolijo nadškofa v Raveni. To je sicer poslanecem težko djalo, ko so pa nebeško prikazen slišali, so se lahko utolažili, in so novega nadškofa s spoštljivostjo sprejeli.

Peter tedaj, če tudi nerad, je bil posvečen za škofa v Raveni. Cesar Valentinijan, njegova mati Placidija in vse ljudstvo so ga z naj večim veseljem sprejeli. V Raveni so imeli še veliko ajdovskih šeg, ktere je sv. škof z gorečnostjo odpravljaj; odvernili so bil pervega prosinca (novega leta dan) navadne igre in pohujšljivi ples z ostro pridigo, v kateri je memo družega rekel: „Kdor se hoče radovati s satanom, se ne more veseliti s Kristusom“. Na povelje sv. Leona papeža je pisal škofom v cerkvenem zboru v Kalcedonu imeniten list zoper krivoverca Evtiha; tudi temu krivovercu je odgovoril na list, v katerem je Evtih svoje zmote zagovarjal. Peter je bil silno goreč pridigar, ob neki priliki mu je njegovo navdušenje glas zaperlo, in to je njegove poslušavce tako presunilo, da so jeli na glas jokati, zahtevati in moliti. Peter je po tem Boga hvalil, ker je zgubo njegovega glasu ljudstvu v prid obrnil. Ko je sv. škof ravenško škofijo okoli 18 let svetó vladal, in po Božjem navdihovanju previdil, da se konec njegovega življenja bliža, je škofijsko breme odložil, ter se podal v svoje rojstno mesto Imole, kjer se je k smrti pripravljaj. V Gospodu je mirno zaspal 2. grudnia 450.

Spominja vredne so besede, ktere je sv. Peter zoper ples govoril: „Kdor se hoče radovati s satanom, se ne more veseliti s Kristusom“, ali pa: „Kdor se hoče s satanom radovati, ne bo mogel s Kristusom kraljevati“. Mnogi plesavci in plesavke so že svojo ljubo zdravje, svojo čistost in zveličanje zaplesali. —

Sv. Saba opat; sv. Krispina sprič.; sv. Dalmacij sprič.; sv. Janez šk. spoz. s priimkom Čudodelnik.

## Časten renec,

ki ga je spletel nasprotnik.

„Povem vam, ako bodo le ti (učenci) molčali, bodo kamni klicali“, je rekel svoje dni Kristus farizejem. (Luk. 19, 40.) To pač velja tudi sedanje dni. „Ako bodo le-ti — katoličanje molčali“, kadar surovi in razuzdani ljudje, celo že mladina v kaki učilnici, zapeljevana po duhu časa in še celo po brezverskih učencih, od Kristusa postavljenim namestnikom spodobnega spoštovanja ne skazuje, ali jih celo zaničuje: takrat bodo začeli „kamni govoriti“, gospod bode krivovercem in nejevernikom oči in usta odperl, da bodo resnico tako živo vidili in občutili, da ne bodo več zmožni molčati, temuč bodo resnico na glas govorili, in tako klicali, da bodo slišala vsa liberalna Evropa, da tudi farizeji ne bodo več mogli ušes mašiti.

Neki luteransk pastor je katoliškemu duhovstvu dal spričevanje, ki je kakor nalaš za današnji čas. Prišla ga je najpoprej „Deutsche Landeszeitung“ in za njo več družih časnikov, poslednjič tudi „Stimmen a. Mar. Laach“ za mesec vinotok. Glasi se tako-le:

„Gregor VII je vedil, kaj je delal, ko je z neprosljivo ojstrostjo (od prvotnih cerkvenih postav zapovedano) brezženstvo mašnikov v rimski cerkvi terdno ustanovil. Rimska cerkev je po vsem bistvu vojskavna,

in naravno je, da mašniki se imajo bojevati v naj prednjših verstah. Kako močno pa tisti vojšaki, katerih žena in otroci na življenje ne navezujejo, svoje oženjene tovarše (protestanske pridigarje) presegajo v serčnosti in v zaničevanju smerti, to je znano. Pogled na rimske mašnike sedanjega časa dokazuje, kako dobro in natanko je Gregor poznal lastnijo svoje cerkve in s kako zanesljivostjo ji je zadostoval. *Kardelo rimskih mašnikov je kardelo junakov.* Po sedanjih svetnih okolišinah jim je vojska vsiljena in to vojsko bojujejo z neprenehljivo vročino, ki spominja na starodavne rimljanske legijone. *S stermentjem gleda svet na te moč, ki se ne dajo z nobeno silo premakniti, da bi kaj storili, kar je zapovedim njih cerkve nasprotno.* Dajo se pregnati iz službe in od kruha, pusté se rubiti, pusté se v ječo vreči: toda ostanejo neupogljivo stanovitni, in ako so danes odpahnjeni, se jatre zopet na poprejšnjem mestu znajdejo. To so mašniki, to so vojšaki, to so možje. — Ni to ktera naj manjših prednost rimske cerkve, da v nji se nahajajo mašniki, to je, možje djanja, in ne retorike (govorništva).

Preteklo je kacega pol leta, kar je bilo prišlo k nam strašno naznanilo o tisti francoski barki, ktero je v temni noči eden španjskih parnikov prederl in se je v desetih minutah z mornarji in popotniki v globočino morja potopila. Voda dère v barko, in splaseni iz spanja se nesrečni v neredu in zmešnjavi zbirajo verh ladije, eni jokajo, drugi molijo, tretji v molkle obupu pred seboj dreveno gledajo — med tem časom pa katolišk mašnik teka od enega kupa ljudi do drugega in oznanjuje vsm skesanim odpušenje grehov v imenu Boga, pred čigar sodnji stol jim je stopiti v malo trenutkih. Veličasten zgled mašnika! Preslavlajte svoje generale, ki v bojni gnječi sovražnim svinčenkam serce nastavljajo; poveljujte državnike, ki z mirnim očesom gledajo v samokresno cév, ktero je dvignil potuhnjen morivec zoper nje: — proti temu mašniku se morajo v senco umakniti. Kjer je vse zbegano, on ostane miren; kjer je vse preplašeno pred zevajočim smertnim žrelom, on z zanesljivo roko seže v nebesa in umirajočim daje življenje. In med sto mašniki rimske cerkve jih je devet in devetdeset, ki so njemu enaki. Med sto duhovni evangeliške cerkve bi se morebiti eden našel. Pač da, mi evangeliški pastori smo v besedah veliki, in kdor bi nas mogel v malih osebnih zberih poslušati, bi se moral kdo vé kaj naj vikšega misliti od naše pogumnosti, celó kdor bi nas v naših „konferencah“ (duhovskih posvetovanjih) slišal, bi se mu bilo prestrašiti pred našo mogočno delavnostjo. Kadar je treba pa naše besede z djanjem zamenjati, kadar velja svetu čelo nastaviti in z našimi trupli braniti zastavo (bandero), ki smo jo ravnokar tako neprestrašeno kviško vihtili, takrat je naša duševitost zdajci pri tleh in naša serčnost v prahu. Takrat kriče žena in otroci: tega pa že ne; tu pristopijo skerbiljivi prijatli. Določni razlog pa je, ker naša pogumnost je bila le na videz in brez djanske podlage. Katoliški duhoven vé, da mu je Bog djanske reči v roko položil, mi pa ropočemo le z besedami (verfügen nur über Worte)... Retorika je pri nas vse prebuhtela (alles überwuchert); mi smo pridigarji, da bi imeli pa tudi duhovni biti, se nam komaj dozdeva. Marsiktere blage duše so bile po tem nasprotji med uzorom cerkve in duhovske službe pa med tem, kakor je rez zdaj oboje, gnane v naročje rimske cerkve...“ — Za sklep k tem besedam bistroumnega pastora imajo marsikteri katoličani vzrok si v spomin zapisati ta-le rék:

Samiga sebe obsojuje,

Kdor duhovstva ne spoštuje.



## Ogled po Slovenskem in dopisi.

**Iz Gorice.** — Govor preč. gosp. monsg. Janeza Kumar-a, predsednika bratovščine ved. češčenja pri odborovi seji 10. nov. 1874.

Častite gospé!

Pravo satansko sovraštvo, s katerim naskakujejo dandanes osebe raznih verst na vseh straneh sveta ka toliško vero ne samo v njenih vernikih, v njenih služabnikih in v njenem glavarji, ampak tudi v njenih verskih resnicah, v njenih zapovedih, v njenih obredih in celó v najsvetejši osebi njenega ustanovitelja, vse to tirja bolj ko kedaj, da se pobožne in bogoljubne osebe zbirajo v ta namen, da po moči popravljajo nečast, ktere se krivih stori toliko nevernih, brezbožnih, malomarnih oséb. In taka poprava se doseže posebno z vednim češčenjem Jezusa v zakramentu sv. R. Telesa.

Jezus v Zakramentu! častite gospé, je veliko ognjiše onega najzlahtnejšega življenja, ki se začne na tej zemlji, in se nadaljuje v popolnosti v neugasljivem svitu nebeskega veličastva. Jezus v Zakramentu! je neusahljivi vir vsake milosti, od koder prihaja neustrašenemu kermarju skrivnostnega Petrovega čolna, neumerljivemu Piju IX, tista nepremagljiva moč, ki podira njegove sovražnike. Jezus v Zakramentu! je vir vsake milosti, ki vterjuje škofe na Nemškem, v Švici, v Braziliji, da rajši prenašajo verige in ječe, kakor da bi izdali Cerkev, svojo ljubljeno nevesto. Jezus v Zakramentu! je studenec milosti, iz kterega zajemajo verniki v pruski Poljski in v bernskih planinah (v Švici) tisto trdnost in stanovitnost v veri, ktera jih dela občudovanja vredne, da na strani duhovstva, svojega voditelja, hrabro bijejo boj Gospodov, pripravljeni preliti za vero zadnjo kapljico kervi. Jezus v Zakramentu! je skrivnost edinosti, bogoljubnosti in ljubezni, je zdravilo našim slabostim, je strah peklu!

Premišljevanje neizrekljive cene tega zaklada vseh milosti bilo je povod, da si ena izverstna gospá tega mesta ni dala mirú, dokler ni videla vpeljane in postavno začete družbe vednega češčenja sv. R. Telesa. (Njih prezvišenost, milostljivi knezo-nadškof so jo 5. marca 1869 blagovoljno poterdili.) In kako obilno je Jezus sam blagoslovil njeno gorečnost in njen blagi trud, nam jasno spričuje vedno rastoče število častilcev in častilk, ktero znaša danes 3545. Skoraj vsaka vas naše škofije jih šteje lepo število.

Ravno ta nepričavovani vspéh je pomagal doseči drugi namen te družbe, ki je: „priskerbeti ubožnejšim cerkvam oprave, ki so neogibno potrebne k službi Božji, da se napravi Jezusu v sv. Zakramentu stanovanje, ki ne bo popolnoma nevredno njegovega veličastva“.

Koliko se je izvršilo v tem oziru v teku samo petih lét, ki se začena z 2. septembrom 1869, ni treba, da bi zdaj razkladal. Dosti glasno govori živa in nepozabljiva hvaležnost mnogih cerkvá te naše preljuje škofije, ki so bile v imenovanem času oskerbljene s cerkveno opravo.

Jezusu v sv. Zakramentu bodi za to večna hvala!

Jezus v sv. Zakramentu naj blagoslovi s posebnim blagoslovom tiste gospé, ki so spolnovale 11. §. družbi-nih postáv, ki se tako-le glasi:

„Da se dajo primérne vaje gorečim srcem, in da se vname ljubezen v njih, je treba, da družbene osebe izdelujejo cerkveno opravo, ktero bo družba darovala ubogim cerkvam.“

## Morje v ognju.

Prečuden prikazek, vse Kaspiško ali Hvalinsko morje v plamenih, napolnuje z začudovanjem in ster-menjem bregarje tega morja, ali prav za prav, velicega jezera. To jezero ima več otokov, in z enega se dobiva nafta, nekako olje, kamnito olje. Studenci, iz kterih se zajema ta tekočina, se včasih vnamejo, njih ustje, takrat v ognji, meče oljnate luči na jezerno poveršino. To pot so bili naftini studenci, ki so se z jezernega obrežja razlivali nad njegovo poveršino, in so jezero pokrili z nezmerno plahto vnetljive tekočine. (Znano je, da olje na verhu vode plava.) Ena sama iskra je bila zadosti, da se je napravil v trenutku požar in Hvalinsko morje je gorelo na poveršini do 9,950 štirjaških milj. Prebivalci, raztreseni o bregovih, so mislili, da vidijo žepna, žrela, brezna, pošasti, ki ogenj bruhaajo. Dve noči, v kterih se je požar razširjal, so vidili silo rib skakljati nad poveršino, da bi ubežale temu razsajanju, ki je pokrivalo vse morje. Ta prikazen, ako se ima verjeti nekdanjim zemljepisem in Herodotu samemu, se je poredkoma tudi že nekdanj dogodila in je s strahom navdajala ribiče Hvalinskega morja. Tako piše „Unità“ v Torinu. Hvalinsko morje je naj večje jezero na zemlji, med Azijo in Evropo, med Rusijo, Perzijo in Turkistanom, 165 milj dolgo, 25–60 milj široko, čez 9900 štirjaških milj veliko, do 2770 čevljev globoko, in 80 čevljev globokeje od gladine Črnega morja. V to jezero se iztekajo vode: Volga, Ural, Emba, Terek, Kur i. d. Zalivi znamenitiši: Mertviji, Karabogaz, in Balkanski. Mesta: Astrahan, Gurjev, Derbent, Turku, Baku i. d. Razun družih rib so neki posebni morski psi v tem jezeru. Večina obrežja je ruska lastina, ki imajo ondi parnike in jadrilnike, pa pomanjkanje dobrih zavetnikov. Za trgovstvo s srednjo Azijo je to jezero znamenito.

## Razgled po svetu.

**Hervaško.** Kakor se novi liberalci včasih radi pobahajo, da na Hervaškem ni tako imenovanih „ultramontancev“, to je, pravih, gorečih, za papeža in Cerkev vnetih katoličanov; tako je neki Gn. tudi v nemški „Allgemeinerici“ čenčal. Neki dopisnik v „Vaterlandu“ pa pravi: „Mi slovesno oporekamo zoper to in priznavamo pred vsem, da katoliška vera je tukaj pogrnala pregloboke korenine, kakor da ne bi bilo tukaj nobenih ultramontancev, to se pravi, nobenih katoličanov, ki bi bili pripravljeni pravice rimskega stola in katoliške Cerkve braniti tudi v oziru na svetno oblast... Ravno tako slovesno naznanjamo za neresnico Gn.ovo terditev, da nova šolska postava ni zbudila nobenega načelnega ugovora od strani duhovstva na Hervaškem. Duhovstvo, na čelu prevzviš. gosp. nadškofa Jožefa Mihaloviča, je zoper novo šolsko postavo očitno svoj glas povzdignilo in se je načelno zoper taisto izreklo. Sicer pa je samo po sebi razumljivo, da noben pravi katoličan z novo šolsko postavo ne more zadovoljen biti, ker taista šola od Cerkve loči, ker si taista prizadeva Cerkvi tisto pravico uzeti, ki jo skazuje že stoletja in ji je nihče uzeti ne more...“

**Avstrijsko.** Cesar in cesarica sta bila od 9. do 15. nov. na lovskih veselicah s češkim plemstvom pri Pardubicu, obiskala sta tudi cesarja Ferdinanda v Pragi, in obljubila, da v kratkem zopet prideta na Češko za delj časa. Ker je bil nadvojvoda Karol Ferdinand nevarno zbolel, sta móгла neutegoma Češko zapustiti. Nadvojvoda je umerl 20. listop.

Med Avstrijo in Rusijo se je sklepala, pa ne še sklenila colna zveza (zarad davka pri dovažanih, izvažanih, prevažanih trgovskih reči, železnic itd.) Zadržek je, ker trgovinska ministra avstrijski in ogerski stavita boje take pogoje, ki Rusija meni, da jih sprejeti ne more. Andraš pa bi rad reč dognal in pisal je opazko o tem avstrijskemu trgovinskemu ministru, da naj prijenja. To pismo pa je prišlo v judovsko časništvo, ki ima v liberalni dobi kaj dolg nos. Misi se, da iz Ogerskega se je zgodilo to neljubo naznanilo, zato sta odstavljena dva vradnika v ogerskem ministerstvu za trgovstvo, Malekovič in Mihok. Vender pa oba tajita, da sta kriva razglášenja; Mihok celo zahteva od dopisovalca „Neue fr. Presse“, da naj pové, od koga je spis prejel; le ta pa se brani povedati vradnika.

V državnem zboru 19. nov. so se določevali stroški za cerkvene potrebe in bogočastje sploh. Pri tem poslu sta si zlasti veliko opraviti dajala liberalca in nasprotnika katol. Cerkve Suess in Giskra. Posebno Giskra z liberalci je odbijal in kerčil cerkvam s potom v obrazu. Pobaral je tudi Stremajerja, kako stoji s skerčevanjem dalmatinskih škofij, kar se že več lét iše doseči. Stremajer se je blago naklonil ga potolažiti: da dva škofijska sedeža sta že prazna, in vlada rečno na to misli, da se zverši želja zbornici, t. j., da se bode Dalmatin-cem zaterlo kaj škofij!!

Tudi čez to, kar se je za nove cerkve in duhovniške hiše imelo odločiti, je Giskra godernjal. — Pri točki: „Vstanove in pridajki k namenom za katoliško bogočastje“ je svetoval Giskra: naj se kar precej in urno (unverweilt und mit Beschleunigung) pa na tanko preišejo potrebe in se preiskovanja nasledki vsi na dobro o prihodnjem predátevu predložé. (Zakaj ne bi kdo tudi nasvetoval, naj se natanko in na drobno preišé, kako je Giskra s tovarši vsih tistih sto in sto tisučev „privertungs-rathowal“) — Pri tistih 500.000 goldinarjev tako imenovanih „grošev“ pa nič ne stoji, da bi se bil Giskra kaj ustavljal. — Stolpu sv. Štefana je bilo namenjeno 50.000 gl., pa 20.000 so mu jih tudi odbili.

Veliko dni so imeli v državnem zboru opraviti s tako imenovano delniško ali akcijsko postavo, kar pa vsakdanje ljudi malo tiče, ker le gospoda in bogatini imajo z denarnimi barantijami opraviti. Dekan Pflügel je o tej priliki praviškemu ministru in borzijarjem povedal nekatere gorke. Med nove čuda je štel iznajdbo liberalcev, da tudi še celo nad polomi v delniški in borzijski reči, kakor je razlagal poročevalec v zbornici, se pripisuje duhovstvu!! (No, k temu ni treba nikomur opombe, kdor koli ima zdravo pamet.) Pflügel je z osoljeno satiro bičal nasprotja liberalcev, in med drugim tudi to, da še zdaj niso dali poštéva od tistih milijonov dobička čudovite vsesvetne razstave, in pravi dalje: Ako k temu prištejemo še razlago ministra, kakor da bi se varčno ljudstvo bilo kdaj vdeleževalo pri borzijskih ali delniških igráh, ali celo kakor da bi za svoje vlage in za svoje delnice bilo kdaj pri petdeseterih odstotkih delež imelo, potem pač čisto gotovo za meglami čedovne verjetnosti morajo priti dnevi svitlega in treznega prepričanja.

Praviški minister je blagoizvolil meni v tej biši nauke dajati o mojem poklicu, po novih državno cerkvenih pravicah pa take dolžnosti pripadajo v oddelek ministra za bogočastje in nauke, in toraj menim, da se je minister zagnal na tuje polje, na katerem se k temu, ako se ne motim, še prav dobro ne zavé. Kajti, ker se ne dá utajiti, da po delniškem in borzarskem sleparstvu so ravno naj omikanejši stanovi visokih „regijonov“ naj več škode terpeli, že moram justicministru povedati, da poduk, ki se od duhovstva zahtéva o tej reči, gre prav

za prav v vseučiliške dvorane, ne pa v cerkve po tergih in vaséh, in toraj moram zopet ministra za bogočastje in nauke prositi, naj zadosti mislim in željam svojega tovarša. . . Moram pa očitno naznaniti občutke začudenja in milovanja, kako se je njegova ekszelencija opravičena čutila, levite brati poslancu, ki méni, da je le svojo dolžnost spolnil, akoravno je vedil, da je taista prav težavna, če ne celo čisto nevhvaležna. (Pohvala na desnici, veselost na levici.)

**Nemško.** V nemškem državnem zboru rudečkarji pojasnujejo neblago prusko svobodo. Zaperti niso samo škofje, duhovni itd., ampak med drugimi tudi trije liberalni poslanci državnega zbora, ki so o nekih prilikah katero rekli, ki Bizmarku ni bila všeč, in poslanec Liebknecht je v zboru predlagal (pa zastoj), da naj se ti poslanci za čas zborovanja iz ječe izpusté. Povedal je med drugim v zboru to-le grenko resnico: „Socijaliste (rudečkarje) zdaj tožijo za izdajavce veličanstva; o tacih pritožbah se pa ni nikjer nič slišalo. ko so bili pred nekterimi leti vladarji pahani s prestolov, ko se je bila prederla pravica vladavcev „po Božji milosti“, ko je bila (nemška) zvezna vstava prekucnjena. Pač res, edinstvo kasarne in jetnišnice imamo, ne pa svobode.“ — Rudečkarji so ljudje, radi prvi ali saj med prvimi, ki po hinavsko in po krivično kričé zoper škofe, jezuite, duhovne, ter jim iz cele duše želé ječo, ali pa še kaj hujega: sami pa vender ne sedijo radi v ječi. Toda: „kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade“.

**Rusija in Anglija,** kakor zdaj kaže, si zmiraj bolj roke podajate. Da to Prusu pisano gleda, je očitno; toliko bolj mora Prusu taka prijaznost zoperna biti, ker je v znotranjem nemško cesarstvo, skor bi rekli, le toliko edino, kolikor ga železno samosilstvo veže. Kolikor je značajnih katoličanov, toliko ima Bizmark nasprotnikov, in k temu potlej še družih nasprotnikov toliko, kolikor je konservativnih in previdnih protestantov. Pa še več; ravno sedanji državni zbor v Berlinu je pokazal, da tudi ne majhno število levičarjev ima Bizmark zoper sebe. In če bi morda še pri vsem tem bilo premalo razpora, ga nadopolnjuje Bizmarkovo počenjanje zoper Arnima, kateri posledoji ima najberže že več sočutja, kakor Bizmark.

Iz Dunaja je pred malo dnevi dopis v demokratiški „Südd. Posti“ vedil povedati: „Sanjarstvo za Prusijo tukaj z neznansko naglico poginja. Bizmarkovo oboževanje je že čisto zginito, in tega ni le to krivo, da je borba z Rimom brez sadu ostala (za Prusijo), temuč prizadjala je tudi velikemu državniku slabo pristijoča strast zoper tiste, ki nočejo kar mižé vsega za naj boljše priznavati, kar on počne.“ — V „katoliški kazini“ v Monakovem je dr. Rasinger poldrugo uro dolgo govoril o cesarju Frideriku II in papežu Gregoriju IX, ter je pokazal, kako je bil ta „Hohenstaufar“ zares predpoda današnjih „kulturkämpferjev“. Viljem in Bizmark nastopata čedalje bolj tisto pot, po kateri je veliki „Hohenstaufar“ hodil 50 lét zoper katoliško Cerkve, pa v pogin svoji kraljevi rodovini.

**Drobne novice.** Na Francoskem ste se že pred začeto zbornico kazali posebno dve stranki: popolnoma republikanska ena, druga pa bonapartovska; vladina stranka se kreta med tema dvema, ne vedoč, kateri naj se zaupa. — Po noči od 16. do 17. nov. je bil velik vihar na Marinarskem morju, več bark je pokončanih. — Tudi na Angleškem se napoveduje prav huda zima. — Lord Derby je neki sprejel neko poslanstvo s pritožbami čez preganjanje kristjanov v Siriji, in je boje odgovoril, da kljubu pariške pogodbe v prid kristjanov ne more ne angleška ne druga evropska vlada pomagati. Tako



tedaj? To je „nova omika“, da bi smeli brez strahu turčini kristjane terpinčiti in tréti? Pojdite se solit! — V Neapelnu so zopet vjeli 50 roparjev, ki se imenujejo „kamoristi“. — Pred Londonom sta se terčila dva angleška parnika, katerih eden se je potopil; 17 ljudi je mrtvih. — V Rim je prišel novi poslanec Peruvanske vlade pri sv. Očetu, gosp. Galvez. (Tako delajo svobodni Amerikani; mnogi evropejski frajmavrarji pa šuntajo vlade, da naj odpravijo poslanštva pri rimskem stolu!) — Sardinariji v Rimu pri „Porta Pia“ (kjer so bili v prvo v papeževu mesto ulomili) zidajo „finančno palačo“. Pri tem delu se godi čez vsako navado veliko nesreč; že 95 ljudi je končanih in veliko ranjenih. (Je ne mara to svarilo: Ne dotikajte se „Pijevih vrat“!) — Garibaldi, ki so ga Lah izvolili v zbornico in ga vabijo v Rim, se ne gane s Kozjeka, in pravi boje, da si še prideržuje, če bode kandidaturo sprejel. — V Genovi je toliko pomanjkanje drobnega denarja, da je močno zadrževano malo kupčevavstvo in terštvo. — V Siciliji se vojaštvo vedno bori z rovarji in tolovaji. (Zakaj ni bilo tega pod poprešnjo vlado?) — Pospeševalci za katoliško vseučiliše v Lill-u na Francoskem so dobili privoljenje, da smejo pričeti tečaj pravoslovni. — Lord Dizrael, prvi angleški minister, je pri neki gostiji zakernil nekako na Arnimovo pravdo in je Bizmarka prav občutljivo všpnil, če tudi ga ni imenoval. Rekel je: „Delavci naše dežele so podedovali osebnih pravic, ki jih pri družih narodih plemenstvo še nima; njih (delavcev) osebe in njih reči so nedotikljive: ni se jim bati ne samovojnih zaporov, ne (policijskih) obiskovanj v njih stanovanjih.“ Take Bizmark ni kmalo dobil pod nos: plemenit Nemec ima manj svobode memo angleškega težaka. — Medicinski poduk na pariški univerzi je zaradi robatega študentovskega hruma za mesec dni ustavljen. — Turki še zmiraj grabijo cerkve katoliškim Armenom ter jih izročujejo armenskim razkolnikom. 2. listop. so razkolniki s turško vladno pomočjo v Angori katoliškim Armenom s silo uzeli njih cerkev. Katoličani so svetišče močno branili ter je ranjenih na obojni strani. Satan je obsedel vse nasprotnike sv. Cerkve, — treba je obilne molitve k Kristusu in na čast ss. Petru in Pavlu za preganjano Cerkev. Ker je preganjanje peklensko, bo zmaga nebeško-častitljiva; moliti pa je treba, da Gospod dneve poskušnje obkrajša. — V tem ko so katoliški misijonarji od svojih vlad prepušeni turškemu preganjanju, je pa minister zedinjenih ameriških držav protestiral zoper keršenje hišne pravice ameriških katoliških misijonarjev, in veliki vezir mu je obljubil polno zadostenje. — Ob kalabrijskem obrežju v Siciliji so se po viharjih zgodile velike nesreče in barkolomi. Eno siciljski bark je zgubila vse ljudstvo; na eni ameriški sta se rešila samo kapitan in kuhar; avstrijska vojnica „Sajda“ se je na gosto usadila in razbila, zgubljen je en mornar. — Iz Marokanskega naznanja „Echo“ v Oranu, da se sklepa pogodba med Nemčijo in ondotno vlado za en zavétnik (pristan), ki ga hoče Moroka Prusiji prepustiti. . . Bizmark tedaj res na vse strani steguje svoje grablje! — „Voče“ v Rimu 22. nov. pripoveduje, s kolikimi zvijačami išejo ondotni protestantje katoliško ljudstvo v krivo vero zapeljati. Pri neki lažnjivi knjižuri so postavili: „V rimski tiskarnici“, ter so nekteri mislili, da je katoliška tiskarnica imenovanega lista s podobnim imenom dala svoje čerke za tis brezbožnega dela. (Kakor so delali tisti angleški kramarji, ki so dajali „malike“ v London izdelovati ter so jih malikovavcem v Indiji prodajali, tako delajo tudi tiskarji, ki iz dobičkarje brezbožne reči tiskajo, kar se daudanašnji dostikrat godi. Strašen odgovor bode enkrat za tako razširjanje pohujšanja pred neskončno svetim in pravičnim Sodnikom.)

## Listek za raznotero robo in blago.

### Mladenčeva prošnja.

Stvarnik! zvezdice  
Nebu prekrasne  
Dal lepote  
Si za noč jasne.

O kako bi Tebi hvalo,  
Serce moje prepevalo,  
Ako čednosti bi imelo,  
Kot je zvézd neba kerdelo!

Bridko rad mladenč tako zdihuje,  
Pozno ko na večer v nočni tmíni,  
Brezštevilne zvezde ogleduje,  
Zraven gorko k mili zreč višini:

Daj mi, Bog mili!  
Da, ko me k sebi  
Svet vabi in sili,  
Pribežim k Tebi!

In da Tebe, Ljubeznjivi,  
Lepše, zvezd ko obok minljivi,  
Duša moja neumerjoča  
Slávi, čednosti cvetoča!

Resnicoljub.

**Iz Ljubljane. Drobčinice s popotovanja prečast. o. Salezija Volčiča.** (Dalje.) Sibinj (Hermannstadt, Cibinum, Szász-Szebes) je drugo glavno mesto sedmograških Saksoncev. (Prvo glavno mesto je Brašovo, Kronstadt.) Sibinj je v prav prijetnem kraju na zvišani ravnini, ima lepe terge in posebno lične steze ob hišah z vložnimi pisanimi kamnički ter raznimi podobami, kakor mozaiki. Pravo mesto je z zidovi obdano; pa velik del mesta je zunaj obzidja, ter se deli mesto (kakor Rim) v „intra muros“ in „extra muros“ (znotraj in zunaj obzidja). Vsak teh delov ima svojo katoliško duhovnijo, uni v znotranjem mestu šteje do 4000, zunanji pa do 500 katoličanov latinskega obreda; je pa tudi nekaj katoliških grekov. Drugi prebivavci so po večem protestantje. Vsih prebivavcev je do 30,000. Razun frančiškanskega ima mesto še samostan uršulinaric in šolskih sester 3. reda sv. Frančiška. Pred 3 leti sem bil v tem mestu obiskal našega rojaka čast. g. Jan. Pavliča, avguštinca od sv. Florijana na zgor. Avstrijskem, ki je pa med tem časom umerl. Bil je nunam velik pomočnik, ker jih je kakor poterjen bivši profesor fizike in naravoslovstva učil tudi te tvarine, da so za više razrede ložej izpraševanja dostale; toraj prednica, M. Angela Lechleitnerova iz Parskega, ni mogla dosti potožiti, kolika zguba jih je zadela s smertjo tega dobrega in pobožnega gospoda. Sušilo se mu je gerlo. R. I. P. (Dalje nasl.)

**Iz Ljubljane. Veselico z govorom in tombolo za obleko ubožnim otročičem** napravi katoliška družba 8. grudna zvečer o 1<sup>2</sup>6. Za 50 otrok namérja letos napraviti obleko, ki jo že izdelujejo gospé in gospodičine. Otroci imajo obdarovani biti sv. Nikolaja dan ali 2. nedeljo v Adventu.

**Za bratovščino sv. Uršule** so prišle te dni na svetlo zopet bratovske bukvice. Ker je pglavitni namen te bratovšine svarjenje pred grehom in spodbujanje k čednemu, keršanskemu življenju, je posebno primerna seda-

njemu času, ko je tako silo potreba opominjevanja in spodbujanja na vse strani. Kako se naj ta dolžnost spolnuje, je ob kratkem obravnano v teh bukvicah. Da si jih udje ložeje umislijo, zato so tudi proti poprešnjim natisom precej okrajšane in jim je cena primerno nizko postavljena. Dobivajo se pri M. Gerberji v Ljubljani (mehko vezane po 12 kr., terdo vezane pa po 18 kr.)

**V Celovcu**, kar smo bili zadnjič zgrešili naznaniti, je od 10. do 11. listop. po noči umerl prebogi špiritval g. Dragotin Dürnwirt, kteremu Bog daj v miru počivati.

**„Sind Sie ein Kaminfeger“** je knjižica s 40 stranmi od trapistovskega prednika Br. Franciška, ki ne bo nikomu žal, ako jo prebere. Znesek je odmenjen za napravo ubožnice za dečke v Bosni pri oo. Trapistih. Vredništvo ima nekaj malo knjžic po 10 soldov. (Op.: če pa kdo 10 cekinov dá, se tudi sprejmejo.)

**Vikiški škof Ledohovski**, ki ga pruski verski preganjavci imajo v ječi, je za svoj god dobil čez 600 pisem in vožil v ječo. Knežje-Radziwilska družina, grof Stolberg iz Šlezije, Ostrovski duhovni in nekteri drugi so smeli osebno vošila opraviti.

**Na vseučiliših** v Parizu, v Petrogradu in na Dunaju so študentje rogovili zoper svoje vikiši ter „škan-dale“ delali. Vzrok je bila povsod nevera. To je prvič v povračilo tistim samim, ki le prevečkrat sami nevero pri mladini podpirajo, ali celo trosijo, — drugič pa rezen nauk staršem, kako lahko njih sinovi zgubé vero in si časno in večno nesrečo nakopljejo na visokih šolah. Povsod v sv. pismu Bog „red“, disciplino, strah zapoveduje za mladino, in kdor koli zoper to greši, je nevednež v odreji, sovražnik mladine in poslednjič sam sebe tépe po razuzdanih mladih. „Qui abjicit disciplinam, despiciet animam suam.“ (Prov. 32.) — Učenost brez strahu Božjega ni piškavega oreha vredna. Študentu so tri reči potrebne, da je kaj vreden, kakor sv. Duh naznanuje v besedah: „Bonitatem, et scientiam, et disciplinam doce me!“ (Ps. 118, 66.)

**Posvečuj praznik.** Letošnje sedme nedelje po binkoštih se bo pač še marsikteri kmet v Forchheim-u in Riegel-u spomnil. Akoravno je bilo pred celi teden sploh lepo vreme, je vender v nedeljo staro in mlado na polju želo. Popoldne nastane kratka nevihta. Pervikrat in zadnjikrat se zabliška — in strela udari gospodarja iz Forchheima, ki je ravno zadnje snope nakladal na voz. Naloženi voz je bil kmalo v plamenu in je čisto zgorel. Drugi so preplašeni leteli, ko so vidili to strašno dogodbo. K sreči ni bilo vetra, sicer bi se bile od gorečega voza lahko zažgale sosednje polja, tohko bolj, ker je bilo iz skor jasnega neba komaj nekoliko dežnih kapljic priletelo.

**Železne cerkve.** Veliko kupčijstvo z železom iz Londona, ktero zlasti izdeluje prenosljive železne cerkve, je poslalo v Stuttgart načerte in se ponudilo železno cerkev za 1000 oseb, šest tednov po naročilu, za 2000 funtov sterl. (okoli 20.000 gl.) v Stuttgart pripraviti in postaviti. Cerkev bi imela vse potrebno, namreč prižnico, altar, klopi z naslonili itd., dva vhoda in majhen žagrad, ter bi bila precej za rabo. Taka začasna cerkev je 108 angleških čevljev dolga in 49 čevljev široka. Zložena je iz lesa in železa ter prevlečena s posvinčnim železnim plehom, pod katerim je kot zarad gorkote klobučina. Srednja ladija sloni na železnih stebrih in moli čez postranske ladije kviško. Poslopje je priprosto, pa terdno, svetlo, prijazno; tudi se v malo dneh postavi in zopet podere. Prav znamenito za sedanji čas.

**Dober časnik za družine in zlasti mladino.** „Maria Hilf, eine Monatsschrift für die katholische Jugend. Mit

Empfehlung des Erzbischofs von Cincinnati, Ohio.“ — Ta ameriški časnik je zlasti vravnán za lepo odrejo mladine, z najlepšimi nauki v pogovorih, zgledih, povestih itd., pojasnovan s prijetnimi podobšinami za mladost. Zraven nemških spisov ima vsaka številka tudi nekaj angleških, kar je dobro za vajo takim, ki se tega močno razširjenega jezika učijo. Veljá po amerškem denaru 50 centov (nekaj čez 1 gl. na leto) in kar stane pošta. Napis: „J. H. Renfert, Cleveland, Ohio, Nr. 42 Chapelstrasse“. Naročujejo se zunanji časniki na poštah. Pri vredništvu „Zgod. Dan.“ more list viditi, kdor ga želi, ali morebiti tudi dobiti, ker se jih nam nekaj več pošilja. Privoštiti je tacega dobrega in kratkočasnega lista katoliškim družinam, torej bodi jim priporočen.

## Kaj je neumerjočnost?

(Z Brega.)

Neumerjočnost! serca mojega veselje,  
K'dar moj duh v spominu tvojim se topi,  
In ga goni tužni strah, škeleče želje,  
O neskončna! tebe vprašat: Kdo si ti?

Ozre se oko

V srečno nebo

In mir me obliva in ukam rekoč:

„Sem neumerjoč!“

Neumerjočnost! V sveti grozi zakopana  
Moja duša le po tebi hrepeni,  
In strahota grenke smerti je odgnana,  
Ker mi kakor angelec nasprot hiti,

In pravi takó:

Oberni okó

K nebesom, tam vidim v zvezdah beroč:

„Sem neumerjoč!“

Naj mi tudi smert oči zakrije  
In telesa snovo v troho razvali,  
Jest se ne bojim, mi zlato solnce sije  
V raju tam, kjer tako petje zadoni:

„Čast krog in okrog,

„Ti bodi, naš Bog!

„Dan večni je tukaj, minula je noč:

„Sem neumerjoč!“

## Duhorske spremembe.

**V Ljubljanski škofiji:** Č. g. Janez Vesel, duh. pom. v Starem tergu pri Ložu, je dobil faro Ternje (Grossdorn); č. g. Jarc Fr. gre iz Dola v Leskovec; in č. g. Rozman Fr., novoposvečen, v Semič.

**V Lavantinski škofiji:** Č. g. Fr. Mikuz je postal stolni dekan v Brežicah; in č. g. Jože Kolarič provizor v Razborju. — Prestavljeni so č. g. kaplani: Ferd. Jan za I. k sv. Križu pri Slatini; Anton Slatinšek za I. v Terbovlje; Miha Šumar v št.-Janž na dravskem polji; in Jože Šovič na Pako.

Darovi prihodnjič.

## Pogovori z gg. dopisovalci.

Čast. P. Vinc. v St. James-u v Ameriki: Pošiljati smo Vam začeli „Dan.“ po Vašem predlogu in prosimo v zameno časnik „Ameriko“. — Čast. gosp. J. Fr. v Wab.: Vam se „Dan.“ pošilja; upamo, da dohaja. — Sl. vr. „N. Sloge“: Želenega napisa ne moremo več najti.